

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus 24.9.2021

Alustavat hyvän vastauksen piirteet 24.9.2021

Alustavat hyvän vastauksen piirteet on suuntaa-antava kuvaus kokeen tehtäviin odotetuista vastauksista ja tarkoitettu ensisijaisesti tueksi alustavaa arvostelua varten. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastauksia. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät ole osa Ylioppilastutkintolautakunnan yleisissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitettua tietoa siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu yksittäisen kokelaan koesuoritukseen. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät sido Ylioppilastutkintolautakuntaa lopullisen arvostelun perusteiden laadinnassa.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Tehtävien 1.6, 1.7, 2, 3, 4, 5 ja 6 arvioivat piirteet on kuvattu ylioppilastutkintolautakunnan antamissa suomi toisena kielenä -koetta koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/suomi_tai_ruotsi_toisena_kielena_kokeen_maaraykset.pdf?

Ongelmakohdat alleviivataan. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.

Osa 1: Kuunteleminen (50 p.)

1. Äänitetehtävä (10 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta **HVP:ssä** luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

1.1 Mitä professori Teivo Teivainen ajattelee valkoihoisista? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Heillä on ollut hyvää tuuria. (2 p.)

1.2 Mitä Teivainen sanoo suomalaisista? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Suomalaiset ovat olleet ahkeria ja sinnikkäitä. (2 p.)

1.3 Mitä Teivo Teivaiselle on tapahtunut? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Hän on aloittanut usean vuoden kestävä projektin. (2 p.)

1.4 Mitä sanotaan globalisaation alkamisesta? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Monet eri ryhmät käyttivät heikompia hyväkseen. (2 p.)

1.5 Mitä sanotaan 1800-luvulla tapahtuneesta muutoksesta? (2 p.) (monivalintavastaus)

- Valkoiset alkoivat tuntea syyllisyyttä. (2 p.)

1.6 Mitä Teivo Teivainen toteaa itsestään? Mainitse vähintään kolme asiaa. (5 p.) (tekstivastaus)

- Hän on koulutettu.
- Hän kuuluu keskiluokkaan.
- Hän asuu / viettää aikaa Kallion kaupunginosassa.
- Hän kuuluu punavihreään kuplaan.

1.7 Mistä eri syistä monet kansanryhmät ovat tehneet valloitusretkiä? Mainitse vähintään neljä asiaa.

Vastaa koko kuulemasi äänitteen perusteella. (5 p.) (tekstivastaus)

- ryöstötarkoituksessa
- ottaakseen orjia työvoimaksi
- ottaakseen naisia seksiorjiksi
- tavoitellakseen taloudellista voittoa
- viedäkseen edistystä ja sivistystä kehittymättömiin maihin
- auttaakseen paikallisia asukkaita

2. Videotehtävä (15 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta **HVP:ssä** luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

2.1 Miksi kulttuuri on elävä prosessi? (5 p.) (tekstivastaus)

- Kulttuuri muuttuu ajan mukana.
- Muutokseen vaikuttavat kansainväliset yhteydet ja yhteyksien mukana muut kulttuurit.

2.2 Mitä Tarja Halonen toteaa muiden ja oman kulttuurin arvostamisesta? (5 p.) (tekstivastaus)

- On tärkeää arvostaa omaa kulttuuria.
- On tärkeää arvostaa myös muita ja muiden kulttuureja.
- Jos omaa kulttuuria ja kansallisuutta arvostetaan liikaa, se voi saada vaarallisia piirteitä ja johtaa siihen, ettei muita hyväksytä.

2.3 Mitä Tarja Halonen sanoo ihmisen ja luonnon suhteesta? (5 p.) (tekstivastaus)

- Luontoa on kulutettu useiden sukupolvien ajan. Jäljellä on tietty määrä luontoa, josta meidän tehtävämme on huolehtia.
- Meidän pitäisi myös vahvistaa kestävästä kehityksen politiikkaa, jotta nykyinen luonto säilyisi.

3. Videotehtävä (15 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta **HVP:ssä luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.**

3.1 Mitä mediatutkija Veijo Hietala sanoo suomalaisista? (5 p.) (tekstivastaus)

- Suomalaiset ovat kuin murrosikäisiä.
- Suomalaisille on hyvin tärkeää se, mitä muut ajattelevat suomalaisista/Suomesta.
- Vaikuttaa siltä, että suomalaiset eivät usko omaan osaamiseensa, vaikka Suomi on monessa asiassa menestynyt hyvin.
- Veijo Hietala ihmettelee tätä suomalaisten asennetta, eikä hän ole nähnyt samanlaista asennetta missään muualla kuin Suomessa.

3.2 Mitä torilla kuvattu video kertoo suomalaisista, ja mitä keinoja kerronnassa käytetään? (5 p.)

(tekstivastaus)

- Suomalaiset seuraavat tarkasti, mitä suomalaisista tai Suomesta kerrotaan muualla.
- Videolla kerrotaan esimerkkejä todella pienistä kansainvälisistä jutuista, tapahtumista ja henkilöistä, joilla on yhteys Suomeen tai suomalaisiin. Esimerkit ovat humoristisia.
- Videossa on käytetty erilaisia sosiaalisen median tehokeinoja, joiden avulla halutaan osoittaa, miten outo/hassu suomalaisten asenne muiden mielipiteisiin on.

3.3 Mitä Musta Barbaari kertoo suhteestaan Vuosaaren jalkapallokenttään? Anna kolme esimerkkiä. (5 p.)

(tekstivastaus)

- Paikka on hänelle tärkeä. / Hänellä on ristiriitainen suhde paikkaan: paikka on hänelle tärkeä, mutta samalla siihen liittyy huonoja muistoja.
- Hän vietti Vuosaaren jalkapallokentällä paljon aikaa ja harjoitteli, kun esimerkiksi kaverit olivat kaupungilla tekemässä tyhmyyksiä tai varastelemassa.
- Tällä kentällä hän loukkaantui vakavasti, minkä takia hänen täytyi lopettaa jalkapallon pelaaminen.
- Loukkaantuminen ja sen myötä jalkapallon lopettaminen olivat Mustalle Barbaarille vakava asia: hän lopetti koulun loukkaantumisen takia ja masentui.

Osa 2: Lukutaito (50 p.)

4. Tekstin ymmärtäminen (50 p.) HUOMIO! Vastausten tulee olla kokonaisia itsenäisiä lauseita, mutta HVP:ssä luetellaan, mitä asioita hyvässä vastauksessa on.

4.1 Selitä, mitä tarkoittaa ”Okinawan terveysihme”. Käsittele ainakin seuraavia kysymyksiä: Miten se ilmenee? Miten tilastotiedot tukevat sitä? Voidaanko tilastoja pitää luotettavina? (10 p.) (tekstivastaus)

- väestön pitkäikäisyys / saarella enemmän yli 100-vuotiaita kuin muualla maailmassa
- satavuotiaiden suhteellinen osuus 58/100 000 ja eliniän odote maailman korkein (naiset 87, miehet 79 vuotta)
- tilastot luotettavia: pohjautuvat viranomaistietojen lisäksi tieteeseen

4.2 Mitä tietoja artikkelista saa Okinawan valtiollisesta historiasta? Miten Okinawan maantieteellinen sijainti on vaikuttanut sen asemaan ja rooliin maailmassa? (10 p.) (tekstivastaus)

- Kiinan ensimmäinen keisari löysi saaret.
- pitkään itsenäinen kuningaskunta
- Japani valloitti vuonna 1879
- Yhdysvaltojen miehitys vuosina 1945–1972
- Okinawalla on strateginen asema
  - o (kuuluu Japaniin) Yhdysvaltojen tukikohta / (30 000 Yhdysvaltojen sotilasta)
  - o ollut tärkeä kaupankäynnin keskus (Täysiin pisteisiin vaaditaan mennyt aikamuoto.)
  - o yhdistävä tekijä / yhteyden luoja / välittäjä Kiinan ja Japanin välillä (Ei hyväksytä suoraa kopiota: ”siltana eri maiden välillä”.)

4.3 Vertaile perinteistä ruokakulttuuria nykyisiin ruokailutottumuksiin. Käsittele vastauksessasi seuraavia kysymyksiä: Millaisia muutoksia ruokailutottumuksissa Okinawalla on havaittavissa? Milloin muutokset alkoivat? Millaisia vaikutuksia niillä on ihmisten terveyteen? (10 p.) (tekstivastaus)

- kohtuullisuus keskeistä perinteisessä ruokakulttuurissa
- perinteinen pääruoka-aine bataatti
- muutos alkanut 1960-luvulla
- ruokailutottumukset länsimaistuneet/amerikkalaistuneet
- nykyinen ruokavalio pikaruokatyyppinen
- väestön lihominen/ylipaino (erityisesti nuorten miesten)

4.4 Mitä yhteistä on okinawalaisella kulttuuriperinteellä ja suomalaisella kulttuuriperinteellä Markku T. Hyypän mukaan? Kuvaa lisäksi Okinawan perinnettä ja selitä artikkelissa kerrotun esimerkin pohjalta, miten se on vaikuttanut okinawalaisten arvoihin. (10 p.) (tekstivastaus)

- yhteistä: yhteisiin töihin osallistuminen ilman vastiketta/korvausta
- Okinawalla *yuumuru*, Suomessa *talkoot*

- yhteistyötä työvoimaa vaativissa töissä: talonrakennus, sadonkorjuu
- Okinawalla yhteistyötä myös vanhusten hoidossa
- vaikutus arvoihin: auttaminen ensisijaista
- huonompiosaisten hyvinvointi tärkeämpää kuin omat oikeudet tai edut

4.5 Miksi kulttuuri toimii Markku T. Hyypän mielestä tärkeimpänä selityksenä Okinawan terveysihmeelle?

Miten perinteiset *basho-fa* ja *moai* tukevat Hyypän käsitystä? Miten tieteen tutkimustulokset tukevat Hyypän väitettä? (10 p.) (tekstivastaus)

- Yhteisölliset tavat vahvistavat sosiaalisia suhteita.
- perinteisen kankaankudonnan *basho-fan* harrastajat terveempiä kuin muualla asuvat
- *moai*: okinawalaista osuustoimintaa / yhteiseen hyvään pyrkiviä kokoontumisia, yhdessä tekeminen ja mukava yhdessäolo tärkeää, myös taloudellista tukea sitä tarvitseville (?)
- Syntyy kulttuurista ja sosiaalista pääomaa / symbolista pääomaa, joka tekee ihmisistä elinvoimaisia.

Osa 3: Kirjoitustaito (129 p.)

5. Lyhyt kirjoitustehtävä: Sähköpostiviesti (30 p.)

Tehtävä arvioidaan suhteessa hyvän vastauksen piirteisiin ja lyhyen kirjoitustehtävän kriteereihin.

Hyvässä vastauksessa on seuraavat piirteet:

- Sähköpostiviesti on yhtenäinen kokonaisuus.
- Sähköpostiviestissä on siihen sopiva aloitus ja lopetus.
- Viestissä otetaan kantaa vähintään kolmeen videossa mainittuun asiaan.
- Viestissä on monipuoliset perustelut.

6. Kirjoitelma (99 p.)

6.1 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.2 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.3 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.4 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.5 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.6 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.7 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)

6.8 Kirjoitelma (99 p.) (tekstivastaus)